GAZETA KRAKOWSKA

Nro 90.

Z KRAKOWA DNIA 10. LISTOPADA 1813 Roku WE SRODĘ.

Z Warszawy d. 2 Listopada.

Gdy wiele familiy obchodzi los współrodaków naszych po bitwie pod Lipsiem w korpusie Xcia Poniatowskiego zostaiących, umieszczamy o nich co według pewnych doniesień z Berlina iest nam wiadomo:

W niewolą dostali się: Jenerałowie Kamieniecki, Rożniecki, Izydor Krasiński, Umiński, Małachowski, Rautenstrauch.

Pułkownicy: Malczewski, zabity d. 19 Paźdz: Suchorzewski raniony i wzięty, Sztuart nogę utracił i iest jeńcem w Lipsku; Cichocki raniony niebezpiecznie, iest w Lipsku, Maliet w niewoli, Przezdziecki w Berlinie.

Jenerał Turno i Błeszyński są przy N. Królu Saskim w Berlinie. Przyprowadzono tamże d. 27 Paźdz: officerow: Orsettego, Włodzinskiego, Nagurskiego, Rozwadowskiego, Strzeleckiego, Witalińskiego, Czarneckiego, Felixa Szymanowskiego, Mielelskiego młodszego, Radziszewskiego, Tissota, Wendorfa, Trzeciwnickiego, Domanskiego.

Artur Potocki, Szumlański, Wołłowicz, Kicki są także w niewoli.

Blechamp utonął.

Przy woysku cofaiącem się z Napoleonem, są: Xże Sułkowski, Weissenhof, Kornatowski, Kwaśniewski, Oborski, Antoni Potocki, Siemiątkowski, Joz: Szymanowski, dway Trebicy, Tomasz Łubieński, Xże Dominik Radziwiłł, Jenerał Wincenty Krasiński, z gwardyami.

Radoński i Błędowski ranieni, są w Dreznie.

Hrabia Stanisław Potocki, Prezes Rady Stanu i Ministrow, Antoni Ostrowski, są w Lipsku, Minister Policyi Sobolewski z familią iest w Altenburgu.

O Xięciu Jozefie Poniatowskim nie ma ieszcze pewności.

Z Monachium d. 15 Października.

Wczoray wyszło tu następuiące oświadczenie dworu naszego:

"Stosunki, które od 8 lat Bawaryą z Francyą łączyły są rownie powszechnie wiadome, iak powody, które one skoiarzyły, i sumienna wierność, z którą Król warunkow ich dopełniał.

Poźniey przyłączyły się także inne kraie do pierwszego Sprzymierzyńca państwa Francuzkiego. To połączenie Monarchow przybrało kształt ligi, którey dzieie Niemiec nie ieden przykład wystawiaią.

Podpisany w Paryżu d. 12 Lipca 1806 akt ligi, iakkolwiek niedoskonały, przepisał wzaiemne stosunki, iakie pomiędzy sprzymierzonemi kraiami i N. Cesarzem Francuzow, iako protektorem tey ligi za-

chodzić miały.

Wzaiemne te obowiązki wspierały się na zasadzie zobopolnego interessu; inne nie mogły mieć mieysca, bo inaczey akt ligi nie byłby, iak tylko aktem zupełney podległości. Jakoż zdaie się, że go rząd Francuzki inaczey nie uważał, i w wszystkich stosunkach, które z uroczystego tego związku pochodziły, przy użyciu zasady, która woyny na stałym lądzie czyniła wspolnemi dla umawiaiących się stron, nie miał względu ani na ducha, ani cel tych woien, ale samowolnie nadaiąc naywiększą rozciągłość ich obowiązkom, wzywał według upodobania woyska kraiow ligi do woien, które były dla nich obcemi, nie oznaymuiąc im nawet do nich powodu.

Bawarya, która uważała Francyą iako wspieraiące ią szczególniey Mocarstwo, nie zważaiąc na nadużycia, chociaż naywiększą iey boleść sprawiały, dopełniała gorliwie i z naywiększą rzetelnością wszystkich względem Francyi obowiązkow, i żadna ofiara nie była dla niey droga, dla odpowiedzenia zamiarom swoiego Sprzymierzyńca i przyłożenia się do przywrocenia pokoiu na stałym lądzie, który był zapowiadanym celem nowych iego przedsięwzięć. Srodki iey w okolicznościach handlowych i politycznych były zupełnie do Francuzkich stosowane, iakkolwiek to wiele kray i Króla kosztowało.

Gdy w roku 1812 Cesarz Napoleon postanowił wydać woynę Rossyi, żądał od Bawaryi dostawienia naywiększey liczby kontyngensu. Woyna ta była w cale dla interessu Bawaryi obcą; bolesno było dla niey z wszelkich względow obrocić swoie siły przeciw Mocarstwu od dawna iey sprzyiaiącemu, przeciw dawnemu obrońcy iey niepodległości i przeciw Monarsze, którego podwoyne krwi związki z Królewską familiią łączyły.

Wydane na ow czas od Francuzkiego ministerium w sposobie dyplomatycznym w oczach całey Europy zatrwożaiące oświadczenia, nie zmierzały do czego innego, iak uznanie kraiow ligi za wazalow Francyi, a rządzący niemi Xiążęta obowiązanemi byli pod karą wiarołomstwa czynić wszystko, co się Cesarzowi Napoleonowi podobało, w wewnętrznych i domowych sprawach, do których mieszania się żadne mocarstwo nie ma prawa, stosować się do woli iego.

Jakkolwiek bolesne było obiawienie takowych zasad, nie gruntuiących się na żadnem prawie, które uważać tylko należało, iako nadużycie, ale nie za regułę, zezwoliła wszelako Bawarya na przyłączenie do woyska Francuzkiego 30,000 swego woyska.

Niesłychane nieszczęście, które ową kampaniią pamiętną uczyniło, iest aż nadto wiadome, ażeby go tu ponawiać. Całe Bawarskie woysko, wraz z wyprawionemi w Październiku na pomoc 8000 ludzi, zniszczone zostało; mało iest familiy, ktoreby przez okropny ten wypadek nie były w żałobie pogrążone, ktory tem więcey dotchnął oycowskie J. K. Mci serce, iż ta krew nie przelała się w cale za interes oyczyzny.

Z tem wszystkiem nadchodziła nowa kampaniia, i Bawarya tem wiernieysza swoiemu Sprzymierzyńcowi, im był nieszczęśliwszy, nie wahała się zastąpić nową dywizyą szczątkow 38 tysiącznego kor-

pusu Bawarczykow, którzy znaydowali się pod chorągwiami Francuzkiemi.

Swietne zwycięztwo uwieńczyło w początkach kampanii tyle razy zwycięzki oręż Cesarza Napoleona. Kraie Niemieckie i cała Europa rozumiała, iż Cesarz nie odsłaniaiąc swoiey słabości, korzyftać będzie z proponowanego w naywspanialszym i naymędrszym zamiarze przez Auftryą pośrednictwa, dla nadania światu, a przynaymniey lądowi pokoiu. Lecz słodka ta nadzieia zawiedzioną zoftała, i Francya okazuiąc się daleką od pokoiu, zobaczyła pomnożoną liczbę swoich nieprzyiacioł przez potężne przyftąpienie do utworzoney iuż przeciw Cesarzowi Napoleonowi koalicyi.

Od tey chwili położenie Bawaryi ftało się nader niebezpiecznem. Tęgość Bawarskiego rządu i przychylność narodu, dla którego żadna ofiara nie ieft wielką, gdy idzie o okazanie miłości do nayukochańszego Króla, utworzyły nieiako czarodzieyskim sposobem nowe woysko, które przeciw granicom Auftryackim poftąpiło; ale woysko Francuzkie, któremu Cesarz dał nazwisko obserwacyynego Bawarskiego woyska, a które utworzyło się w Wircburgu i ograniczych kraiach, i odziałać miało razem z Bawarskiem, odebrało nagle inne przeznaczenie, tak, iż woysko Bawarskie przeszło o 50 godzin drogi oddalone od woyska Francuzkiego we Włoszech i Niemcech, samo wyftawione było przeciw liczniejszemu woysku, które Auftrya przeciw niemu posłała, lub do wtargnienia do kraiow przeznaczyła, co pociągało za sobą zupełne zniszczenie kraiu. W tak niebezpiecznem położeniu nie myślał nawet Cesarz o sposobach ratowania wiernego swoiego sprzymierzyńca. Nie odebrano z iego ftrony ani słowa o iakowem środku, ani żadnego zapewnienia, któreby niespokoyność rządu uśmierzyć mogło. Co większa, drugie obserwacyyne woysko, które zebrać się miało pod Marszałkiem Augereau, nie przyszło do skutku, i słaby zakład, który znaydował się w Wircburgu, zniknął nakoniec zupełnie.

Takim sposobem zupełnie opuszczony, zgrzeszyłby J. K. Mość przeciw nayświętszem swoim obowiązkom, gdyby nie przychylił się do codziennie powtarzanego życzenia wiernych swoich poddanych, nieftarał się ratować ich od widocznego upadku, i odwrocić od Bawaryi nieszczęście, które bynaymniey nie pomogłoby sprawie Francyi.

Sprzymierzeni przeciw Francyi Monarchowie niezaniedbali uwiadomić rząd Bawarski o umiarkowanych swoich zasadach, i zapewnić go o formalnem zagwarantowaniu całości króleftwa Bawarskiego w teraźnieyszych iego granicach, byleby Król woyska swoie z ich woyskami złączył, nie żeby z ambicyi lub w zamiarze zdobyczy woynę przeciw Francyi prowadzić, ale żeby niepodległość Niemieckiego narodu i kraiow, z których się składa, zapewnić, i Cesarza Napoleona do podpisania chwalebnego i trwałego pokoiu nakłonić, któryby każdemu naydroższe prawa, a Europie spokoyność zapewnił.

J. K. Mość nie mogł tego rodzaiu propozycyy odrzucić, bez uchybienia przeciw własnem poddanym i nadwerężenia nayświętszych zasad, na których iedynie opiera się ich szczęśliwość.

Położywszy J. K. Mość zupełne zaufanie w tych otwartych i wspaniałych propozycyach, postanowił one w całey obszerności przyiąć, i z sprzymierzonemi trzema Mocarstwami przeciw obszernie wyłuszczonem zamysłom rządu Francuzkiego przymierze zawrzeć, które popierać będzie wszystkiemi swoiemi siłami.

J. K. Mość pragnie, aby prędki pokoy przywrócić mógł w krotce stosunki, których w ten czas dopiero się wyrzekł, gdy rozciągłe nadużycie władzy stawało się codziennie uciążliwszem, i gdy zupełne opuszczenie w środ nayniebezpiecznieyszego położenia, w iakim znalazła się Bawarya, środek, którego się chwycił, wskazywało mu za powinność i potrzebę.

Na przyszłość z interessu i skłonności połączony z wysokiemi i potężnemi Sprzymierzyńcami, nie zaniedba J. K. Mość niczego, co tylko przyłożyć się może do spoienia ściśley związkow, które go z niemi łączą, ażeby naypięknieysza i nayszlachetnieysza sprawa zwyciężyła.

W Monachium d. 14 Października 1813.

Z Berlina d. 2 Listopada.

W tey chwili odebraliśmy z głowney kwatery Królewicza Jmci Szwedzkiego następuiący

Ośmnasty Biulletyn

Z głowney kwatery Mühlhausen d 28 Października.

Wczoray przeniosł Królewicz głowną swoią kwaterę do Mühlhausen, dokąd przez Merseburg, Querfurt, Artern i Sondershausen postąpił.

Wielkie wypadki bitwy pod Lipskiem coraz bardziey się rozwiiaią. Woysko Cesarza Napoleona cofa się spiesznym marszem i codziennie znaczne ponosi straty. Obróciło one drogę swoią na Erfurt, które miasto, podług ostatnich doniesień, osadzone iuż iest woyskiem sprzymierzonem. Jenerał Blücher idzie krok w krok za nieprzyiacielem, gdy tymczasem wielkie woysko Czeskie, którego głowna kwatera była d. 24 b. m. w Weimarze, idzie obok lewego iego skrzydła, a woysko Niemiec północnych postępuie częścią obok, częścią okrąża prawe iego skrzydło. Jenerałowie Jork i Wasilczykow, którzy stanowią przednią straż woyska Szląskiego, uderzyli na tylną straż nieprzyiacielską pod Weissenfels i Freybergiem, zabrali przeszło 4000 jeńcow, 40 dział, wiele prochowych i taborowych wozow. Jenerał Bubna zabrał w Buttelstedt 600 ludzi z gwardyi Cesarskiey w niewolą, a Jenerał Benningsen, który szedł przez Bibra do Rastenberga, znalazł po całey drodze wielu idących za woyskiem żołnierzy, i opuszczonych dział i wozow ammunicyynych.

Pułkownik Chrapowiecki osadził d. 22 miasto Gotha, zabrał tam Ministra Francuzkiego, Barona St. Aignon, 73 officerow i 900 żołnierzy w niewolą, a 30 prochowych wozow wysadził na powietrze. Potem złączył się w Molschleben z Jenerałem Jlowayskim, który wysłany był od wielkiego woyska dla obeyścia woyska Francuzkiego. Pułkownik Benkendorf napastował oraz nieprzyiaciela w całey drodze do Erfurtu, ucierał się ustawicznie z jazdą Jenerała Sebastianiego i zabrał iey wiele jeńcow. Jenerał Czerniszew, do którego powyższe podjazdy należą, poszedł do Eisenach, dla uprzedzenia czoła nieprzyiacielskiey kolumny.

D. 19 nocował Cesarz Napoleon w Mark-Ranstadt, d. 20 w Weissenfels, d.

zi w Eckartsberge, d. 23 rano był w Erfurcie; ztamtąd udał się do Gotha. Przeięte listy donoszą, iż goścince w całey tey okolicy zapełnione są mnostwem zbiegłych bez broni i odzieży.

Marszałek St. Cyr zrobił z Drezna ku Torgau poruszenie, w celu zapewne zabrania osad z tego miasta i Wittenberga, dostania się do Magdeburga, a ztamtąd do Francyi. Znaczne korpusy ściągaią się zewsząd przec w niemu, dla pobicia go i oderznięcia. Jenerał Tauenzien znayduie się w okolicy Rosslau i ściągnie do siebie korpusy Jenerałow Hirschfelda i Thümen. Jenerał Tauenzien postępuie za poruszeniami Marszałka St. Cyr, a Jenerał Benningsen, którego woysko złączyło się z woyskiem Królewicza, każe korpusowi Jenerała Doktorow ten sam wziąść kierunek i obiąć dowodztwo nad wszystkiemi Rossyyskiemi i Pruskiemi woyskami, które przeznaczone są do działania przec w temu korpusowi. Korpus Jenerała Strogonow złączy się z woyskiem Krolewicza.

Jenerał Tettenborn, który z podiazdowym korpusem stał pod Luneburgiem, osadził miasto Bremę za kapitulacyą. Jenerał Hrabia Wallmoden uważa poruszenia woyska Marszałka Davoust, który zapewne niedługo się cofnie.

Całkowita strata sprzymierzonego woyska północnych Niemiec w bitwach pod Lipskiem nie przenosi 3000 zabitych i ranionych ludzi. Jenerała Hrabi Langerona była daleko większa. Jenerał ten chwali bardzo odwagę Jenerałow Kapcewicza, St. Priest i Rudzewicza, iako też wszystkich pod iego rozkazami będących Officerow.

Pod czas bitwy d. 18 Jenerał porucznik Stewart ustanowił sam pod nayżywszym ogniem batteryą rac Angielskich, i przyiął z własney chęci wiele rozkazow od Królewicza, które z szczególnieyszem iego ukontentowaniem uskutecznił.

Jenerałowie Tawast i Löwenhielm okryli się sławą: pierwszy zaprowadził na żywo od nieprzyiaciela napierane mieysce 2 batterye o 12 działach, które przyłożyły się do zasłonienia tego boku woyska. Jenerał Süremain sam szykował działa Szwedzkie, które nayprzód do bramy, potem do miasta Lipska ognia dawały.

Jazda Jenerała Winzingerode postąpiła do Vach i szła za poruszeniami nieprzyiaciela, które zdawały się ku Wetzlarowi zmierzać. Jenerał ten okazał w potyczkach pod Lipskiem talenta i odwagę, których dał iuż nie raz dowody. Rossyyska piechota utrzymała dawną swoią sławę. Jenerałowie Woroncow, Łapiew, Harpe i Wuicz zasłużyli przez swoie sprawienie się na zupełne ukontentowanie Królewicza.

Ponieważ Królewicz Jmć Szwedzki wspomina w tym biulletynie z szczególnieyszą pochwałą o Jenerale Angielskim Karolu Stewart, dołączamy tu zatem list, który do niego pisał:

" Mci Jenerale poruczniku Stewart! Gorliwość, talenta i męztwo, które w każdey okazyi służby w pięknej sprawie, za którą walczemy, okazuiesz, i których na nowo dałeś tyle dowodow w bitwach pod Lipskiem d. 18 i 19 b. m. skłoniły mnie do proszenia Króla, moiego Monarchy, o wielki krzyż komanderski woyskowego mieczowego orderu dla WPana. Zachowuię sobie sposobność oddania WPanu o-

sobiście znakow tego orderu. Poczytuię się za szczęśliwego, iż mogę WPanu tym sposobem oddać zasłużony szacunek, i okazać iak dalece cenię iego zasługi. Proszę przytem Boga, aby miał WPana w świętey swoiey Opiece. Przychylny WPanu

Jan Karol.

Z głowney moiey kwatery w Artern d. 25 Października 1813.

Z Bremy d. 20 *Października.*

Jenerał Tettenborn trzyma ciągle woyskiem swoiem Bremę i Werden osadzone. Oddział woyska Francuzkiego z Rottenburga, a osada z Nienburga miały tu dla oswobodzenia Bremy postąpić. Lecz pierwszy natrafił na podjazd kozakow i nie poważył się daley postąpić, a osada Nienburska, dowiedziawszy się o poddaniu się naszego miasta, tak dalece się zalękła, iż zaraz się wrociła i w Nienburgu nie sądziła się nawet bydź bezpieczną, ale zburzywszy most tamteyszy, uciekła do Minden. Jenerał Tettenborn kazał potem Nienberg osadzić i tamteysze warownie zburzyć. Z całey okolicy przywodzą tu zawsze ieszcze jeńcow, gdyż kozacy napadaią na nayodleglejsze straże Francuzkie i one zabieraia.

Przez odezwę Jenerała Tettenborn pod d. 17 b. m. wezwana iest nasza młodzież zdatna nosić oręż, do zaciągania się do legii anzeatyckiey i należenia do chwały współzwiązkowych Hamburczykow i Lubeczanow.

Z Mühlhausen d. 28 *Października.*

Korpus Blüchera opanował wczoray szturmem Eisenach, zabrał 2000 jeńcow, kilkanaście dział, 2 pułki zupełnie zniszczył i ogółem wielką klęskę nieprzyiacielowi zadawszy, ścigał go nieustannie.

W tymże celu korpusy Jorka i Langerona udały się ku Fuldzie, a korpus Sakina ku Kassel.

Od dnia dzisieyszego rozchodzi się pogłoska, iż pod Eisenach schwytano 4 gońcow do Napoleona biegnących, z których ieden biegł z listem od senatu, w którym ten prosi Cesarza, aby iak nayprędzey zbiegł do Paryża dla przytłumienia dosyć znacznego zaburzenia.

Mowią tu także dziś z pewnością, że Moguncya znayduie się w ręku woysk sprzymierzonych, i że kozacy (którzy nie mogliby bydź inni iak Czerniszewa) za Ren przeszli.

Wczoray stał Pruski i Rossyyski korpus, zapewne od wielkiego woyska, pod samym Erfurtem, i 2000 tylko wynosząca osada Petersberges nie dawała nawet ognia do tego woyska.

Król Westfalski opuścił nagle d. 23 b. m. Kassel, dokąd powrocił był po ustąpieniu stamtąd woyska Czerniszewa, i nawet obicia kazał z zamku pozabierać.

Westfalski Jenerał Alix kazał d. 25 b. m. odśpiewać w Kassel *Te Deum* z powodu rzekomo odniesionego przez woysko Francuzkie pod Lipskiem zwycięztwa, a Monitor Kasselski pod d. 22 ogłosił co następuie:

" Jenerał Bertrand, dowodca 4go korpusu, pisze z Weissenfels pod d. 19 Października o godzinie 9 w wieczor: " Pobiliśmy nieprzyiaciela w wszystkich mieyscach. Cesarz w dobrem znayduie się zdrowiu.,,

Z Paryża d. 4 *Października.*

(*Z pism Angielskich i gazety Berlińskiey.*)

Dziś w południe zgromadził się senat pod prezydencyą Xcia Arcykanclerza państwa. " Mci Panowie (rzekł do nich) z

rozkazu N. Cesarza i Króla udzielam senatowi pisma tyczące się woyny z Austryą i Szwecyą. Udzielenie to mimo brzmienia ustaw i woli Monarchy zostało przypadkiem spoźnione. Obiaśnienia, które względem ważnych tych zdarzeń mogłbym wam dać, nie potrafią nic przydać do uczuciow, które te pisma sprawią. Jedna tylko zachodzi okoliczność, która nie uydzie ani przed waszą mądrością, ani przed oczyma Europy, to iest, iż dalsze prowadzenie woyny przeciwi się życzeniom Cesarza. J. C. Mość czynił wszystko, co tylko można było, dla zapobieżenia odnowieniu nieprzyiacielskich krokow, a gdy zniknęła nawet nadzieia poiednania się, proponował kongress, na którym miały bydź zagodzone spory pomiędzy woiuiącemi mocarstwami.,,

Potem przeczytał sekretarz następuiące pisma, po których przeczytaniu uchwalił senat adress do Cesarza:

1) Rapport Xcia Bassano do N. Cesarza w Dreznie d. 20 Sierpnia pisany, w którym wzmianka iest o traktacie między Francyą i Daniią, i proponowano iest Cesarzowi, ażeby kazał woynę przeciw Szwecyi i traktat z Daniią ogłosić.

2 Traktat między Francyą i Daniią, zawarty d. 10 Lipca 1813 w Kopenhadze, zawiera ogółem w sobie: 1) obustronne zaręczenie posiadłości tak w Europie, iako i osad; 2) ponieważ między Angliią, Rossyą, Prussami i Szwecyą nastąpiła zmowa na oderwanie Norwegii od Danii, a Daniią obowiązano się wynagrodzić kraiami Francuzkiemi, przeto postanowiono, iż Francya wyda Szwecyi, a Daniia Rossyi, Szwecyi i Prussom woynę; 3) Woyna i pokoy maią bydź razem prowadzone i zawierane.

3) Drugi rapport Xcia Bassano do Cesarza, &c. pod d. 20 Sierpnia w Dreznie, w którym iest rzecz o traktacie przymierza między Francyą i Austryą pod d. 14 Marca 1812. Do tego rapportu należą: *a* traktat przymierza; *b* tayne artykuły, których treść następuiąca: 1) Austrya nie ma dać umowioney liczby woyska ani przeciw Hiszpanii, ani przeciw Anglii, ale tylko w przypadku woyny przeciw Rossyi; 2) Liczba woyska, mieysce, czas zebrania się iego, są tu dokładnie opisane. 3) Gdyby w przypatku woyny z Rossyą, królestwo Polskie przywrocone zostało, tedy Francya zaręcza Austryi Galicyą, lub gdyby Austrya zechciała oddać część Galicyi dla przywrocenia królestwa Polskiego, przyrzeka Cesarz Francuzow oddac w zamian Illiryyskie prowincye. 4) Przy pokoiu przyrzeka Francya Austryi wynagrodzenie kosztow w kraiach, i t. d. Tayne te artykuły datowane są d. 4 Marca 1812. *c* List Xcia Schwarzenberga do Hrabiego Neipperga, posła Austryackiego przy dworze Szwedzkim, pod d. 14 Marca 1812 z Paryża. Xże ten uwiadomia Hrabiego Neipperga o traktacie przymierza, który przyłoży się zapewne do dopomożenia Szwecyi do odzyskania Finlandyi.

4) Pismo tyczące się wystawionego przez Austryą posiłkowego korpusu. Do niego należą: *a* Wypis z listu Hrabiego Bubna pod d. 5 Lutego 1812, mocą którego posiłkowy ten korpus oddany iest pod bezpośrednie rozkazy Cesarza Francuzow. *b* Umowa między Austryą i Saxoniią, mocą którey dozwolony został przechod korpusowi Xcia Poniatowskiego przez Morawiią i Czechy.

5) Pismo tyczące się postępowania dworu Wiedeńskiego aż do otworzenia

kampanii. Postępowanie to iest rozbierane, potem następuią: *a* od Nru 1 do 13 go noty Hrabiego Otto, Hrabiego Bubna i Xcia Schwarzenberga; *b* Nr. 14 nota Hrabiego Narbonna w Wiedniu pod d. 21 Kwietnia, w którey żądał wyraźnego oświadczenia; *c* Nr. 15 Odpowiedź Hrabiego Metternicha pod d. 26 Kwietnia. Cesarz odniosł właśnie pod Lützen zwycięztwo, gdy odebrał przez gońca tę odpowiedź. Od tey chwili odkryte zostały zamiary Austryi.

Monitor ogłosił oprocz tego dwa ieszcze pisma.

6) Oświadczenie Hrabiego Metternicha pod d. 12 Sierpnia w Pradze, z 15 przypiskami rzeczonego Monitora. Oświadczenie to wyiawia szczere zamiary Austryi przy przyięciu pośrednictwa pomiędzy woiuiącemi mocarstwami. Przypiski zaś zaprzeczaią tey szczerości i bezstronności.

7) Nota Hrabiego Metternicha pod d. 11 Sierpnia, w którey oświadcza, iż Rossyyscy i Pruscy posłowie uważaią kongress za rozwiązany, ponieważ termin rozeymu upłynął, i odpowiedź Xcia Bassano pod d. 18 Sierpnia z Drezna.

W rapporcie tyczącym się Austryi znayduie się następuiący wyraz Xcia Bassano: "Możeż gabinet Wiedeński myślec po tylu mocnych dowodach o naszey sile, iż za kilka miesięcy odeprze nas do dawnych granic? Dwudziestu lat zwycięztwa potrzeba do zniszczenia tego, co 20 lat zwycięzkich utworzyły.,, (To napisał Xże Bassano d. 20 Sierpnia 1813 w Dreznie.) Rapport zaś swoy zakończył tem słowy: " W. C. Mość musisz liczne batailiony we Francyi wystawić; gdy cała Europa iest pod bronią, gdy oprocz regularnego woyska tworzą pospolite ruszenia i milicye, i każdy człowiek iest żołnierzem; Lud Francuzki musi także nowe siły rozwinąć. Wymaga tego ocalenie i honor; dla zdobycia trwałego pokoiu, potrzeba zrobić natężenie wyrownywaiące natężeniu, przez które nieprzyiaciele Francyi nienasyconą swoią dumę chcą zasycić.,,

— *Dnia* 21. —

(*Z Gazety Wiedeńskiey.*)

Za przykładem Paryża idąc, posełą znowu wiele rad municypalnych miast Francuzkich adressy do Cesarzowey, zapewniaiąc Cesarzową Jmć i rząd o swey wierności, przychylności i zaufaniu. Zdaie się, iż tem sposobem chcą przygotować nowe środki i natężenia do obrony, których pnawał okoliczności i wypadek drugiey nieszczęśliwey kampanii wymagaią.

W portach Francuzkich, w których zupełnie handel morski ustał, spuszczony został z warsztatu w Brescie d. 9 b. m. nowy liniowy okręt Orion o 74 działach, a d. 12 w Cherburgu liniowy okręt Seelander o 80 działach. Ostatni iest pierwszy okręt, który w nowym porcie wystawiono.

Wiadomości z Niemiec, ile przedrzeć się mogą do publiczności, czynią tu nayżywsze wrażenie. Papiery rządowe spadły z tego powodu do 53 za 100.

Wszystkie departamenta trudnią się wybieraniem nakazanego niedawno rekruta.

D. 15 b. m. nadbiegł tu z Monachium goniec z doniesieniem, iż Bawarya przystąpiła do koalicyi przeciw Francyi, co sprawiło niemałe wrażenie. Poseł Bawarski P. Cetto zabiera się do wyiazdu. Mówią tu, iż także Dania skłania się do odstąpienia sprawy Francyi.

DODATEK DO Nro 90. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 10 LISTOPADA 1813 Roku WE SRODĘ.

Z Wiednia d. 3 Listopada.

Wczorayszа gazeta dworska zawiera pod artykułem *Teatr woyny*, co następuie:

Wysłany goniec od dowodzącego woyskiem przeciw Włochom Jenerała artyleryi, Barona Hiller, z głowney kwatery Trientu d. 25 Października, przywiozł wiadomość, że Jenerał Baron Eckardt wszedł d. 24 do Bassano, i małe oddziały woyska ku Castelfranco, Citadella i Vicenza posłał.

Feldmarszałek porucznik Fenner osadził Mattarello, a Feldmarszałek porucznik Sommariva stał z korpusem swoim nad Lavis.

Podług nadesłanych doniesień od Feldmarszałka porucznika Radivoievicha pod d. 26 Października z głowney iego kwatery Cormons, Jenerał major, Hrabia Starhemberg, który miał rozkaz ścigać nieustannie uchodzącego nieprzyiaciela ku Tagliamento, wszedł d. 25 rano do Udine, gdzie w tymże czasie przybył Jenerał major Wecsay. Hrabia Starhemberg udał się zaraz w dalszą drogę do Como-formio i Codroipo. Jenerał Wecsay poszedł w tymże kierunku ku Daniele.

Na przypadek, gdyby nieprzyiaciel zatrzymał się ieszcze z tey strony Tagliamento, miał Hrabia Starhemberg rozkaz uderzyć na niego i przepędzić go za rzekę.

Jenerał Esivich opasał Palma-nuova. Mała osada na wyspie Morozina poddała się woyskom Podpułkownika Gavendy. Nie miała tylko 3 działa. Stamtąd udał się tenże Podpułkownik na opasanie zamku Grado, który podług wszystkich doniesień mało iuż miał żywności, i nie długo zapewne trzymać się może. Za opanowaniem tego zamku cała okolica Quilei będzie od nieprzyiaciela oczyszczoną i nieskończenie ułatwi się dowoz żywności dla C. K. Austryackiego woyska.

Powyższa gazeta dworska zawiera daley następuiące artykuły:

Kraie Niemieckie.

W dodatkowych doniesieniach z Drezna pod d. 29 Września, wyczytuiemy co następuie:

» Podług wszystkich doniesień woy-

ska Polskie, które przez czas nieiaki pod Xciem Poniatowskim ſtały pod Nossen, a pod Xciem Sułkowskim przy Mitwayda, zachowały przykładną karność. Mieszkańcy uważali ich zatem iako Aniołow z Nieba zesłanych. Przednia ſtraż pod Xciem Sułkowskim obozowała pod Mitwayda w polu przy kapuście, a po odeyściu iey żadney głowki kapuſty nie brakowało. Jeden Polski żołnierz schwytał u chłopa kurę. Przypadł do niego drugi, wydarł mu ią i rzekł: "wſtydź się, i pamiętay, żeś Polak, nie Francuz,„ i oddał chłopu kurę. Xże Poniatowski, który nie miał iuż iak 6000 prawdziwie kochanych Polakow, zoſtawił pod Nossen 600 żołnierzy i nieco saperow dla umocnienia tamteyszego zamku. Officyaliſta tamteyszy musiał uſtąpić. Zarekwirowano 200 palissadow. Niemiła rzecz, kiedy takie mieysca dla uſtępu wypada umacniać! Marszałek Wiktor ſtał w dawnem ſtanowisku między Brand i Freybergiem. Wszyſtko zabierano bez porządku tak od prywatnych ludzi, iako też z magazynow. Dziś zabiera sie wiele familiy Polskich do wyiazdu; Hrabia Potocki ma iuż konie zaprzężone. Gdy nadeszła zatrważaiąca wiadomość, że śmiali kozacy snuią się znowu między Hubertsburgiem i Lipskiem, pochwycili niedaleko Lipska Francuzkiego sekretarza i zabrali pocztę z liſtami, która dziś w wieczor ſtanąć tu miała. Natychmiaſt wyprzążone konie i wyiazd odłożono.„

D. 24 Października wszedł Jenerał Hrabia Wrede z przymierzonem woyskiem do Wircburga, opasał zaraz tamteyszy zamek i do poddania wezwał. W zamku tym znayduie się podług powieści 5000 ludzi, częścią Niemcow z miaſt anzeatyckich, częścią Toskańczykow pod rozkazami Jenerała Turreau. Ten kazał moſt, który do zamku prowadzi, przewiercieć i prochem dla wysadzenia napełnić, i miaſto ogłosił w ſtanie oblężenia. Wielki Xże Wircburski wyiechał ſtamtąd z swoią familiią do Bischofsheim nad Donay.

Podług Francuzkich doniesień z Ratzeburga, zayśdź miały d. 6 i 7 Października nad Stecknitz, którą rzekę sprzymierzone woyska przebydź chciały pod Büchen, Ratzeburgiem i K gel, krwawe potyczki, w których woyska sprzymierzone z ſtratą odparte bydź miały. Woyska Duńskie chwalono, że się dobrze w tych mieyscach sprawiły.

Podług doniesień z Kassel pod d. 20 Października, bawił tam Król Weſtfalski ciągle i wielkie poczynił odmiany tak w dworskich, iako i rządowych i woyskowych urzędach. Sądzono wszyſtkich, którzy ogłosili, że za sprawą Niemiecką i zaległe podatki wybierano, które do 30 b. m. maią bydź wybrane. Nieiaki Kümel z Vürrigsen, który dla Anglii werbował zoſtał poymany i d. 20 za wyrokiem sądu woyskowego rozſtrzelany.

Jenerał Bawarski Raglovich, który z posiłkowym korpusem Bawarskim zoſtawał przy woysku Francuzkim, przybył d. 25 Października do Bamberga.

Xiąże Jmć Sasko-Weimarski wyrzekł się ſtosunkow ligi Reńskiey i przyſtąpił do sprawy Niemiec.

N. Król Wirtemberski wyrzekł się podobnież tychże ſtosunkow, i woyska swoie złączył zaraz z woyskami sprzymierzonemi. Przednia ſtraż woysk Wirtemberskich przeznaczona była do wniyścia d. 29 Października do Aszaffenburga.

Gabinetowy Minister Królewski, Hrabia Zeppelin znayduie się w głowney kwaterze Nayiaśnieyszego Cesarza Austryackiego.

Włochy.

Dotychczasowy Wielkorządca prowincyy Illiryyskich, X. e Otranto, przybył d. 10 Października z całą swoią familiią do Wenecyi. Mieszkańcom tego miasta zalecono, aby się na 6 miesięcy w żywność opatrzyli.

Wicekról Włoski nakazał wyrokiem d. 11 Października w owcześney głowney swoiey kwaterze Gradisce wydanym, wybrać natychmiast 15,000 ludzi do woyska z ludzi popisowych z lat 1808 do 1813, z tem zapewnieniem, iż cokolwiek z rzeczonych lat pozostanie ludzi, będą na zawsze wolnemi od słażby woyskowey. Wybranie to ukończone bydź ma w dniach 14.

Do wyroku tego dołączył oraz Wicekról odezwę do ludu Włoskiego, wzywaiąc iego męztwa do obrony kraiu. "Młodzież, mowi w tey odezwie, spieszyć powinna do wystawienia drugiego przedmurza.,, (Przez co daie poznać, że pierwsze iuż zniszczone zostało.)

Dnia 8 i 9 Listopada 1813
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
Pszenicy nowey	22 —	21 —	20 —	19 —
— Zyta nowe	14 —	13 15	12 15	11 —
— Jęczmienia	11 —	10 15	9 15	9 —
— Owsa	6 15	6 —	5 15	— —
— Jagieł	28 —	27 —	26 —	— —
— Grochu	20	19 —	18 —	— —
— Rzepaku	18 —	17 —	15 —	— —

DONIESIENIA.

Dziełko nowe: *Wymiar Czasu, Religiynym i Cywilnym Obrządkom przystosowany*; mimo ciekawych Czasu postrzeżeń, w niedostatku Kalendarza, na każdym mieyscu, i w każdym Roku, każdemu Czytelnikowi dogodnem bydź może, iest w papier oprawne po pół zł. pol. w Xięgarni Jana Maja.

Zonaty człowiek, posiadaiący nauki i dobre wychowanie, życzy sobie dostać na stół i edukacyą trzech Dzieciuchow dobrey familii. Dozor i staranność o naukę będą iak naywiększe. O dalszych warunkach dowiedzieć się można pod Nrem 466 w ulicy S. Jana na drugiem piętrze na widermachu.

Niżey podpisany Pisarz Aktowy Departamentu Krakowskiego, w Krakowie w domu Nro 236 na Rynku Kancellaryą swoią utrzymuiący, stosownie do Rezolucyi Wys. Trybunału Cyw: Iey Instancyi Depart. Krak. dd. 3 Listopada r. b. do liczby 2143 zapadłey, ninieyszem do publiczney podaie wiadomości, iż na dniu 24 m. i r. b. o god: 9 z rana w domu Nro 379 przy ulicy żydowskiey w Krakowie. rożne rzeczy, iako to: sprzęty domowe, bielizna, suknie kobiece, korale, perły i inne kosztowności, po zmarłey Katarzynie Gaiewskiey pozostałe, więcey daiącemu za gotowe pieniądze w monecie srebrney Courant zwaney sprzedane zostaną. — Co się zaś tyczy domu pod liczbą i przy ulicy iak wyżey sytuowanego, a po rzeczoney zmarłey także pozostałego, tenże podobnie przez publiczną Licytacyą w dniu 15 Grudnia r. b. o god: 9 z rana w Kancellaryi Notaryatu iako na terminie przygotowawczym licytowany będzie — maiący chęć takowego nabycia, winien będzie przed rozpoczęciem się Licytacyi w Urzędzie Notaryatu vadium w kwocie 176 Zł. pol. gr. 24 iako dziesiątą część summy szacunkowey w monecie grubey srebrney złożyć — zaś o warunkach sprzedarzy rzeczonego domu w każdym czasie w Kancellaryi Notaryatu potrzebną i dostateczną informacyą powziąść będzie mogł. — Dan w Krakowie dnia 3 Listopada 1813.

Andrzey Kossowicz, Pisarz Aktowy Dep. Krak.

Gdy niżey podpisany dla niezłożoney legalney kaucyi na Urząd Komornika przy Trybunale Cywilnym I. Instancyi Departamentu Krakowskiego, Wyrokiem tegoż Try-

bunału od Urzędowania zawieszonym był, kiedy atoli na dniu 31 Lipca b. r. powyżey rzeczonego Trybunału nastąpionym Wyrokiem po złożoney kaucyi powroconym został, i Interessa tak dawniey iako i świeżo teraz polecone uskutecznia. Zaczem o tem Publiczność ninieyszem uwiadomia. — W Krakowie d. 15 Października 1813.

Woyciech Alex. Skorczynski, Komor. Dep. Krak.

Jeżeliby ktory z Obywateli, mieszkaiący opodal od Krakowa, życzył sobie dla złey drogi mieć oddane za siebie siano liwerunkowe do magazynu Krakowskiego, umowić się o to może w sklepie w kamienicy pod Nr. 14 w rynku przy kościele Panny Maryi.

Dnia 23 Listopada r. b. o godzinie 3ciey po południu rożne ruchomości i książki przy ulicy Gołębiey w Krakowie pod L. 282 za gotową srebrną kurant monetę nay więcey daiącemu sprzedane zostaną. Wszyscy przeto chęc kupna takowych maiący w mieyscu i dniu wzwyż wskazanym stawić się zechcą. Dan w Krakowie d. 2 List. 1813.

Jan Kanty Kowalski K. T. C. P. I. D. K.

Komornik Trybunału Handlowego Deptow Krak. i Radom. uwiadomia publiczność, iż na dniu 16 Listopada r. b. o godzinie 9 z rana, w Kamienicy Nro 98 przy Ulicy Grodzkiey na pierwszem piętrze, to iest w zamieszkaniu Komornika, nastąpi sprzedarz przez publiczną licytacyą Siedmiu Połmiskow srebrnych, okrągłych, proby srebra 12 i 13, a to za monetę grubą srebrną pruską. — Rzeczone srebra, stosownie do obmowy Art. 621 Kod. Post. Sąd. w mieyscu wymienionem, każdy maiący chęć kupna, przez trzy następne dnie poprzedzaiące sprzedarz od godziny 9 do 12 z rana, będzie mogł oglądać. — Poczem odbędzie się także sprzedarz znaczney ilości Jedwabiow kolorowych, Orzy, Kameloru i Włoczki do haftowania. — W Krakowie d. 29 Października 1813.

Jan Kanty Fachinetty, Komornik Tryb. Han. D. Krak. i Radom.

Komora Głowna ceł w Chełmku wzywa: 1) Ludzi niewiadomych zbiegłych, ktorym Strażnicy Stankiewicz, Frankiewicz i Błędowski w nocy d. 6 Października r. b. nad granicą Pruską zabrali dwie pary ciołkow, na dzień 16 Listopada; 2) Ludzi niewiadomych, ktorym Strażnicy Błędowski, Frankiewicz i Stankiewicz w nocy d. 6 Października r. b. nad granicą Pruską zabrali 7 koni, na dzień 17 Listopada; 3) Chłopa niewiadomego, ktoremu Strażnik Frankiewicz w nocy d. 12 Października r. b. zabrał klacz siwą, na dzień 18 Listopada r. b. aby każdy z nich stawił się w powyżey oznaczonym dniu roku bież. 1813 na głowney Komorze ceł w Chełmku, dla dania z siebie tłumaczenia, inaczey nie tylko więcey słuchanym nie będzie, ale zabrane bydło i konie będą za kontrabandę ogłoszone. W Chełmku d. 21 Października 1813.

Z Urzędu głowney Komory Ceł.

Ossowski. Janicki.

Niżey podpisany do wiadomości podaie, iż z mocy Rezolucyi Wysokiego Trybunału Cywilnego I. Instancyi Departamentu Krakowskiego, dnia 9 Października r. b. do Nru 1935 wydaney, po niegdy Woyciechu Madeyskim pozostały Dom, na Kleparzu przy Krakowie przy ulicy Długiey Nro 72 położony, na Syna pełnoletniego Wincentego Madeyskiego i małoletnią Corkę Apolonią Madeyską w tymże Domu zamieszkałych, prawem Sukcessyi spadły — 2014 Złp. 12 gr. w monecie srebrney grubey pruskiey oszacowany — w Kamienicy przy ulicy Floryańskiey Nro 509 położoney, i mieszkaniu Pisarza niżey wyrażonego, więcey daiącemu sprzedanym zostanie.

Małoletniey opiekunami są: Kazimierz Bieliński przy ulicy Długiey Nro 82, i Ignacy Rutkowski przy ulicy Mikołayskiey Nro 629 mieszkaiący. — Do sprzedaży zatem tegoż Domu i przygotowuiącego przysądzenia, na rzecz więcey nad taxę daiącego Licytanta, dzień 19 Listopada r. b. wyznacza się. Wzywa zatem niżey podpisany życzących sobie powyższy Dom nabydź, aby w dniu wzwyż rzeczonym o godzinie 9 z rana stawili się, i podania swe uswiadczyli. — Zbior objaśnień i kondycye sprzedaży tamże każdego dnia przeyżreć można. W Krakowie d. 14 Października 1813.

Floryan Choynacki. P. A. D. K.